

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. Š.**, zast. Mgr. Jaromírem Noskem, advokátem, se sídlem Furchova 373/0, Telč, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2023, č. j. KUJCK 64831/2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 10. 2023, č. j. 54 A 5/2023-63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Městský úřad Prachatice, odbor vnitřních věcí (dále jen „správní orgán prvního stupně“), výrokem I. rozhodnutí ze dne 21. 3. 2023, č. j. MUPt/53661/2022 (dále jen „rozhodnutí o přestupku“), uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se měl z nedbalosti dopustit tím, že dne 22. 8. 2022 v 18:15 hodin při řízení nákladního automobilu tovární značky Renault, registrační značky X (dále také jen „vozidlo žalobce“), na silnici II/141, těsně za obcí Prachatice ve směru jízdy na Volary, při předjíždění nákladního automobilu tovární značky Mercedes, registrační značky XA (dále jen „předjížděné vozidlo Mercedes“) omezil a ohrozil řidiče protijedoucího nákladního automobilu tovární značky Citroen Jumper, registrační značky XC (dále jen „protijedoucí vozidlo Citroen“). Ten byl nucen zpomalit natolik, aby žalobci umožnil dokončit předjížděcí manévr, zařadit se zpět do svého jízdního pruhu před předjížděné vozidlo a odvrátit tak hrozící střet. Tímto jednáním žalobce porušil § 4 písm. a) a b) zákona o silničním provozu a § 17 odst. 5 písm. c) téhož zákona. Za uvedený přestupek mu správní orgán prvního stupně uložil pokutu ve výši 5.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku, jakož i povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí o přestupku.

II.

[3] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“). Ten žalobu v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Krajský soud žalobní námitky neshledal důvodnými. Poukázal na to, že žalobcův subjektivní dojem o bezpečnosti předjíždění není dostačující pro závěr o jeho nevině. V tomto směru zdůraznil (s poukazem na rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 1. 9. 2022, č. j. 72 A 18/2021-51), že řidič musí „*vyhodnotit stav vozovky, technické možnosti vozidla, časové možnosti manévru, vzdálenosti, klimatické podmínky apod. Cílem vyhodnocení situace není pouze zabránění dopravní nehodě, ale i zabránění omezení a ohrožení ostatních účastníků silničního provozu, včetně protijedoucích řidičů.*“ Z obsahu spisu, úředních záznamů policie, z výpovědi žalobce a zejména z výpovědi svědků (řidičů nákladního vozidla Mercedes a Citroen) měl za prokázané, že žalobce na rovném stoupavém úseku zakončeném levotočivou zatáčkou předjížděl nákladním automobilem Renault jiný nákladní automobil (předjížděné vozidlo Mercedes), přičemž v průběhu předjíždění ze zatáčky vyjelo protijedoucí vozidlo Citroen, které brzdilo až do zastavení tak, aby žalobci umožnilo manévr dokončit. Do tohoto protijedoucího vozidla následně zezadu narazil osobní automobil tovární značky VW Golf, registrační značky XD (dále jen „osobní vozidlo VW“). Krajský soud uzavřel, že žalobce s ohledem na zjištěný skutkový stav věci nesprávně vyhodnotil dopravní situaci, když nevzal v potaz možnou jízdu protijedoucího vozidla, které nemohl vzhledem k blížící se zatáčce objektivně vidět, čímž vystavil nebezpečí sebe i ostatní účastníky silničního provozu.

[5] Ze stejného důvodu se neztotožnil s tvrzením žalobce, že podle spisového materiálu se jedná o přehledný úsek silnice splňující veškeré parametry pro bezpečné předjíždění. Z fotografií ve správním spise vyplynulo, že žalobce sice předjížděl v přehledném úseku, ten však byl zakončený zatáčkou, za kterou nebylo vidět. Žalobce přitom nebyl schopen dokončit předjíždění tak, aby nedošlo k interakci s protijedoucím vozidlem, tudíž jeho subjektivní přesvědčení o vhodnosti a bezpečnosti předjíždění v okamžiku zahájení předjíždění je podle krajského soudu zcela bez významu. Krajský soud poukázal na to, že správní orgány správně vyslovily, že otázka bezpečného předjíždění závisí v kontextu konkrétního místa také na podobě, rychlosti a výkonu předjíždějícího a předjížděného vozidla.

[6] S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 77/2008-50, krajský soud dále dovodil, že pro hodnocení přestupkového jednání žalobce není podstatná dopravní nehoda mezi protijedoucím vozidlem Citroen a osobním vozidlem VW jedoucím za ním. Nebylo proto nutné zkoumat jednání řidiče protijedoucího a osobního vozidla či skutečnost, zda řidič předjížděného vozidla Mercedes u nehody zastavil. Z tohoto důvodu se krajský soud přiklonil k názoru žalovaného o nadbytečnosti výsledku policistů (kteří na místo dorazili později) a řidiče osobního vozidla VW (který neviděl

pokračování

samotné předjíždění žalobce a do protijedoucího vozidla narazil až následně). Stejně tak za nadbytečné označil krajský soud žalobcem navrhované vypracování znaleckého posudku za účelem prokázání nepřiměřené rychlosti protijedoucího vozidla. Podle krajského soudu totiž nelze ze zjištěného skutkového stavu usuzovat o porušení jakýchkoliv povinností řidičem protijedoucího vozidla, který dokázal zpomalit a zastavit tak, že aktivně přispěl k odvrácení srážky s vozidlem žalobce. Uvedené by nebylo možné, pokud by řidič protijedoucího vozidla jel na mokré vozovce (která byla na místě předjížděcího manévru) tak rychle, jak žalobce namítal.

[7] Krajský soud nepřisvědčil ani námitce ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Dospěl k závěru, že správní orgány zjistily skutkový stav věci bez důvodných pochybností, tudíž další žalobcem navrhované důkazy (výslechem policistů, řidiče osobního vozidla VW, záznamy z tachografů nákladních vozidel, doklady o hmotnosti nákladu vozidel či znaleckým posudkem) považoval za nadbytečné. Poukázal však na to, že k rychlosti, nákladu i tachografu se jednotliví řidiči vyjádřili při svých výsleších. Jejich výpovědi spolu korespondují a ve svém souhrnu poskytují ucelený popis skutkového děje, který žalobce ničím nezpochybnil. Krajský soud dodal, že provedení některých důkazů (tachografů a výslechů policistů) žalobce v odvolání či v doplnění odvolání nenavrhoval, nelze proto žalovanému vyčítat, že je neprovedl. Námitku o nezahájení společného řízení o všech přestupcích krajský soud vyhodnotil jako opožděnou.

III.

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. a navrhuje jej zrušit.

[9] Stěžovatel má za to, že podmínky přijatelnosti kasační stížnosti jsou splněny ze všech typových důvodů, jež pro přijatelnost dovodila judikatura Nejvyššího správního soudu, tedy neexistencí a nejednotností judikatury, potřebou překonání dosavadní judikatury a zásadními pochybeními krajského soudu. Krajský soud měl při hodnocení přestupkového jednání s ohledem na princip omezené důvěry v dopravě zohlednit také zavinění ostatních řidičů. Krajský soud při posouzení této otázky zásadně pochybil a judikatura ji dosud zcela nevyřešila.

[10] Stěžovatel krajskému soudu především vytýká nedostatečné posouzení skutkového stavu věci a nesprávnou aplikaci použitých právních norem. Krajský soud pochybil při hodnocení povinností řidiče před zahájením předjížděcího úkonu a rozšířil výklad hmotněprávních povinností nad rámec zákona. Své závěry o přestupkovém jednání stěžovatele založil pouze na konečné fázi předjíždění, přičemž nepovažoval za důležité přihlídnout ke způsobu jízdy řidiče protijedoucího vozidla Citroen a za ním jedoucího osobního vozidla VW. V tomto směru se toliko ztotožnil s názorem žalovaného, aniž by se však řádně vypořádal s žalobní argumentací ohledně principu omezené důvěry v dopravě či existence příčinné souvislosti mezi nepřiměřenou rychlostí řidiče protijedoucího vozidla Citroen a následkem (jeho omezením ze strany stěžovatele). Stěžovatel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2008, č. j. 5 As 32/2008-51, dovozuje, že s ohledem

na princip omezené důvěry v dopravě mělo být zkoumáno spoluzavinění řidiče protijedoucího vozidla. Naopak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 77/2008-50, ze kterého vyšel krajský soud, považuje za nepřiléhavý. Krajský soud také nevysvětlil, proč dopravní nehoda (mezi vozidly Citroen a VW) nebyla pro hodnocení přestupkového jednání podstatná.

[11] Stěžovatel namítá, že krajský soud přejal všechna skutková zjištění žalovaného a není zřejmé, jak hodnotil dokumentaci, kterou stěžovatel předložil na nosiči CD. Ač tyto důkazy v odst. 15 napadeného rozsudku zmiňuje, nehodnotí je. Není tedy zřejmé, které považuje za průkazné a které za irelevantní. Krajský soud navíc odmítl provést další stěžovatelem navržené důkazy pro jejich nadbytečnost, aniž by se s tímto postupem v odůvodnění napadeného rozsudku přezkoumatelným způsobem vypořádal. Přitom stěžovatelem navržený znalecký posudek mohl vést k prokázání způsobu jízdy a rychlosti řidiče protijedoucího a osobního vozidla. Stejně tak se mělo vést dokazování ohledně výhledových poměrů, které krajský soud dovodil pouze z výpovědi řidiče protijedoucího vozidla Citroen. Řidič osobního vozidla VW a policisté nebyli vyslechnuti vůbec a ani nebylo vyhověno návrhu stěžovatele na předložení výstupů z tachografů. Stěžovatel provedení těchto důkazů navrhoval již ve správním řízení, a proto nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že návrh na jejich provedení ve správním řízení neučinil.

[12] Stěžovatel zdůrazňuje, že předjížděcí manévr zahájil na bezpečném úseku silnice, který dobře znal, takže je podle něj zásadní rychlost řidiče protijedoucího vozidla Citroen. Krajský soud své závěry chybně založil na tom, že stěžovatel nebyl schopen dokončit předjíždění tak, aby nedošlo k interakci s protijedoucím vozidlem, a vyšel z objektivní odpovědnosti, se kterou ovšem dotčená právní úprava nepočítá. Krajským soudem přijaté závěry tudíž považuje stěžovatel za nepřezkoumatelné a nesrozumitelné. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů spatřuje stěžovatel i v tom, že krajský soud nedostatečně vyhodnotil důkazní návrhy učiněné v odvolacím řízení. To pak vedlo k nesprávnému právnímu posouzení skutku. Stěžovatel dále namítá i deficit krajským soudem dovozeného zavinění, které musí zahrnovat všechny znaky charakterizující objektivní stránku přestupku. V důsledku nepředvídatelného průběhu skutkového děje nemůže stěžovatel odpovídat za vzniklý následek. V závěru kasační stížnosti stěžovatel obecně poukazuje na existenci výkladových pravidel právních norem, konkrétně na logický a systematický výklad, a poukazuje též na zásady plynoucí z § 2 až 8 správního řádu a na potřebu v případě možnosti různých způsobů interpretace volit výklad šetřící základní práva a svobody.

IV.

[13] Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

V.

[14] Nejvyšší správní soud především zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší

pokračování

správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního provedené zákonem č. 77/2021 Sb.).

[15] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu ustanovení § 104a s. ř. s., ve znění účinném do 31. 3. 2021 (srov. usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39). Ač byl novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti, a nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti. Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikturně ustálených kritérií, jež pramení ze závěrů zmíněného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39 (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). Z něj vyplývá, že kasační stížnost Nejvyšší správní soud přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to buď z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo v případě zásadního právního pochybení krajského soudu.

[16] Nejvyšší správní soud ověřil, že se ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, na nyní projednávanou věc užije, neboť krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti novely s. ř. s. a jedná se o přestupkovou věc, kterou ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje specializovaný samosoudce. Zbývá tedy posoudit, zda věc svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele.

[17] Podle stěžovatelova mínění tomu tak je. K přijatelnosti kasační stížnosti v obecnosti uvádí, že byla naplněna všechna judikaturou vytčená kritéria přijetí kasační stížnosti k věcnému přezkumu. Konkrétně stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů, nedostatečné zjištění skutkového stavu správními orgány, ale i krajským soudem pro neprovedení některých navržených důkazů a nesprávné právní posouzení předjížděcího manévru stěžovatele a vliv zavinění řidiče protijedoucího vozidla Citroen na posouzení stěžovatelova přestupkové jednání.

[18] Nejvyšší správní soud však v projednávané věci podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal, a kasační stížnost proto nepřijal k meritornímu přezkumu.

[19] Nejvyšší správní soud připomíná, že problematika nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nesrozumitelnost je v jeho ustálené judikatuře bohatě zastoupena. Z ní vyplývá, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, jestliže neobsahuje určitý výrok, nesplňuje formální náležitosti podle § 54 odst. 2 s. ř. s. nebo také, nelze-li z rozsudku rozpoznat jeho jednotlivé části (záhlaví, výrokovou část, odůvodnění, poučení), jakož i tehdy, chybí-li věcný a obsahový soulad výrokové části napadeného rozsudku a jeho odůvodnění, nebo absenteje-li odkaz na použité právní normy, na nichž správní soud založil

právní hodnocení v souzené věci (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, nebo ze dne 21. 8. 2008, č. j. As 28/2008-76 a řadu dalších). Žádnou z takových vad napadený rozsudek prokazatelně netrpí. Ostatně ani stěžovatel konkrétně neuvádí, v čem byl měla nesrozumitelnost napadeného rozsudku spočívat.

[20] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně věnoval také problematice nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (srov. např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245, a ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64). Zdůraznil přitom, že soudy nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí věnoval všem stěžejním námitkám účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013-33).

[21] Krajský soud v napadeném rozsudku požadavkům na přezkoumatelnost rozhodnutí ve smyslu výše citované judikatury dostál. Napadený rozsudek je jak srozumitelný, tak i dostatečně odůvodněný, neboť v něm krajský soud nejen popsal skutkový stav věci a stanoviska účastníků řízení, ale též přdestřel relevantní a ucelené právní závěry, kterými veškerou žalobní argumentaci náležitě vypořádal.

[22] Stěžovatel nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů konkrétně spatřuje v tom, že se krajský soud nevypořádal s žalobní argumentací ohledně porušení povinností řidičem protijedoucího a osobního vozidla a se stěžovatelem předloženou dokumentací, ale pouze přejal názory žalovaného vyjádřené v jeho rozhodnutí. Krajskému soudu dále vytýká, že nezdůvodnil, proč není dopravní nehoda (mezi protijedoucím vozidlem a za ním jedoucím osobním vozidlem) podstatná pro hodnocení přestupkového jednání a také, že neprovedl navržené důkazy, aniž by se řádně vypořádal s tím, proč je považuje za nadbytečné. Těmto výtkám přisvědčit nelze.

[23] V odst. 32. a 33. napadeného rozsudku krajský soud podrobně vysvětlil, proč se neztotožnil se stěžovatelovým tvrzením o nepřiměřené rychlosti protijedoucího vozidla Citroen a proč tato okolnost nemá vliv na hodnocení přestupkového jednání stěžovatele. Závěr o tom, že není třeba se zabývat vznikem dopravní nehody mezi protijedoucím vozidlem a za ním jedoucím osobním vozidlem VW, odůvodnil v odst. 29. napadeného rozsudku. Z napadeného rozsudku je rovněž zřejmé, jak krajský soud hodnotil stěžovatelem předloženou dokumentaci, která je součástí spisu krajského soudu na nosiči CD (viz č. l. 61 spisu). V odst. 15. napadeného rozsudku k tomu výslovně uvedl, že stěžovatel chtěl prostřednictvím této dokumentace prokázat bezpečnost svého předjíždění a pochybnosti o způsobu jízdy (zejména rychlosti) protijedoucího vozidla Citroen. Z navazujících částí napadeného rozsudku, konkrétně jeho odst. 25. až 28., 30. a 31., pak jednoznačně vyplývají

pokračování

důvody, pro něž krajský soud nezohlednil stěžovatelova tvrzení o bezpečnosti jeho předjíždění. Nejvyšší správní soud v této souvislosti pro úplnost připomíná, že nesouhlas stěžovatele s rozsahem a způsobem odůvodnění napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů.

[24] Pokud stěžovatel namítá, že krajský soud pouze přejal skutková zjištění a argumentaci žalovaného ohledně hodnocení způsobu jízdy řidičů protijedoucího a osobního vozidla, pak ani takový postup není bez dalšího zapovězen. Jak Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, *„je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se souhlasnou poznámkou.“* Nejinak tomu bylo v souzené věci, a proto nelze krajskému soudu s úspěchem vyčítat, že na odůvodnění napadeného rozhodnutí odkazoval. Ani uvedené tudíž nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů.

[25] Jakkoliv stěžovatel brojí proti neprovedení jím navržených důkazů krajským soudem pro jejich nadbytečnost, aniž by tento postup odůvodnil, Nejvyšší správní soud ani této námitce přisvědčit nemůže. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu není povinností soudu provést všechny důkazy navrhované účastníkem řízení, soud však vždy musí náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010-72). V opačném případě jde o tzv. opomenutý důkaz, jenž zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 As 21/2007-80).

[26] V rozsudku ze dne 28. 4. 2020, č. j. 4 As 372/2019-42, Nejvyšší správní soud shrnul, že *„neakceptování návrhu na provedení důkazů lze současně založit pouze argumentem, podle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dále je myslitelný argument, podle kterého důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací potencií. Odmítnutí provedení důkazu může být konečně zdůvodněno jeho nadbytečností, a to tehdy, byla-li již skutečnost, která má být dokazována v dosavadním řízení, bez důvodných pochybností postavena najisto (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89). Absence věcné úvahy soudu, proč považuje navrhované důkazy za nadbytečné, pak může být překlenuta pouze v případě zjevně irelevantních důkazních návrhů.“*

[27] Jelikož s ohledem na podklady založené ve správním spise, důkazy ve správním řízení provedené a na skutečnosti, které z nich správní orgány zjistily, nevznikly žádné pochyby o skutkovém ději a jeho průběhu (srov. odst. 34. až 36. napadeného rozsudku), krajský soud nepochybil ani v tom, že stěžovatelem navrhované důkazy shledal nadbytečnými pro posouzení věci, a proto je neprovedl. Tento svůj postup totiž řádně v napadeném rozsudku odůvodnil v odst. 17., 18., 29., 35. a 36. K porušení doktríny opomenutých důkazů nedošlo.

Z tohoto důvodu není opodstatněná ani stížnostní námitka, podle níž krajský soud nedostatečně zjistil skutkový stav věci, protože odmítl provést stěžovatelem navržené důkazy.

[28] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, ani pro nedostatek důvodů, a nedovodil ani jinou vadu řízení před krajským soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost jím vydaného rozsudku, dospěl k závěru, že tento okruh námitek přijatelnost kasační stížnosti založit nemůže.

[29] Stěžovatel dále namítá, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci, a to zejména v otázce zavinění a rychlosti jízdy řidiče protijedoucího vozidla Citroen proto, že jeho důkazní návrhy k prokázání této skutečnosti odmítly.

[30] Nejvyšší správní soud se ve svých rozhodnutích již opakovaně vyjádřil k otázce náležitého zjištění skutkového stavu ve správním řízení. V tomto ohledu lze poukázat na závěry vyslovené v rozsudku kasačního soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. A 6/2003-44, podle kterých *„dokazování ve správním řízení nestojí na legální teorii důkazní, která by předepisovala správním orgánům, jakou váhu kterým důkazům mají přikládat, jakého důkazu je k prokázání té či oné skutečnosti zapotřebí, nebo jaký počet důkazů je nezbytný k prokázání skutečnosti, která je předmětem dokazování. Dokazování i ve správním řízení ovládá zásada volného hodnocení důkazů.“* V rozsudku ze dne 9. 12. 2015, č. j. 1 As 264/2015-74, pak Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„zásada volného hodnocení důkazů, která je zakotvena zejména v § 50 odst. 4 správního řádu, dává prostor správnímu orgánu, aby sám vyhodnotil, které důkazy jsou pro jeho závěry rozhodující a které nikoliv. To se v souladu se zásadou materiální pravdy musí dít tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jedná se o stav, kdy je zjištěn dostatečně jednoznačný, vzájemně provázaný a vnitřně nerozporný soubor dílčích informací, které nablíženy jako celek nemohou vést k jinému závěru (srov. k tomu usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 - 68).“* Co se týče judikatury týkající se problematiky opomenutých důkazů, tak tu Nejvyšší správní soud zmiňoval již výše a požadavky kladené na vypořádání se s důkazními návrhy tam uvedené platí obdobně i pro dokazování ve správním řízení.

[31] Již v rozsudku ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005-55, také Nejvyšší správní soud vysvětlil, že *„v řízení o přestupku, stejně jako v řízení trestním, platí zásada, že postihnout za přestupek lze určitou osobu jen tehdy, je-li jí prokázáno, že je to právě ona, kdo se dopustil jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku. Znamená to tedy, že správní orgán je povinen postavit nad vší rozumnou pochybnost na jisto, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postižen. Existuje-li rozumná pochybnost, tj. existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout (in dubio pro reo). Důkazní břemeno k prokázání, že deliktního jednání se dopustil obviněný z přestupku, přirozeně nese správní orgán. Obviněnému z přestupku proto k tomu, aby nemohl být za přestupek postižen, stačí, aby o otázce, kdo se deliktního jednání dopustil, vznikla rozumná pochybnost.“*

pokračování

[32] Správní orgány v nyní projednávané věci se od těchto judikатурních závěrů nikterak neodchýlily a zjistily skutkový stav věci v dostatečném rozsahu pro závěr, že daný přestupek spáchal stěžovatel. Správní orgán prvního stupně přitom vyhověl některým důkazním návrhům stěžovatele, když při ústním jednání dne 1. 2. 2023 provedl výsledky svědků - řidičů předjížděného vozidla Mercedes a protijedoucího vozidla Citroen a spolujezdce tohoto protijedoucího vozidla. V rozhodnutí o přestupku pak vysvětlil, z jakých důkazů při posouzení věci a právním hodnocení skutku vycházel, z jakého důvodu a proč ostatní návrhy na dokazování shledal nadbytečnými. Rozhodujícími důkazy byly právě svědecké výpovědi řidičů předjížděného a protijedoucího vozidla a spolujezdce protijedoucího vozidla, pořízená fotodokumentace, oznámení o přestupku a podpůrně i úřední záznamy Policie České republiky. Žalovaný v napadeném rozhodnutí detailně vypořádal stěžovatelovy námitky o neprovedení navrhovaných důkazů (v podrobnostech viz část III.C a III.D napadeného rozhodnutí) a dospěl k závěru, že správní orgán prvního stupně zjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností, tudíž provedení dalších důkazů považoval za nadbytečné.

[33] Krajský soud se taktéž k žalobní námitce zabýval tím, zda správní orgány skutkový stav věci zjistily dostatečně (viz odst. 28., 29, 34. až 36. napadeného rozsudku). V tomto směru dovodil, že skutečnost, která byla kladena stěžovateli za vinu, tedy ohrožení protijedoucího vozidla při předjíždění, prokazují výpovědi všech vyslechnutých řidičů. Tyto výpovědi nevykazují jakékoliv rozpory, ale naopak spolu korespondují a ve svém souhrnu tak poskytují ucelený popis skutkového děje. Ten se shoduje se skutkovým stavem věci, z něž vyšly správní orgány ve svých rozhodnutích. S ohledem na uvedené krajský soud dospěl ke správnému závěru, že správní orgány zjistily skutkový stav věci bez důvodných pochybností a provedení dalších důkazů také považoval za nadbytečné.

[34] Namítá-li stěžovatel, že krajský soud nesprávně dovodil, že nenavrhoval důkaz tachografy vozidel, pak nutno dodat, že krajský soud v odst. 36. napadeného rozsudku výslovně uvedl pouze to, že tento důkazní návrh neučinil stěžovatel v doplnění blanketního odvolání ze dne 24. 4. 2023 (čemuž lze přisvědčit), nikoliv, že by tento důkazní návrh neučinil vůbec. Uvedený důkaz stěžovatel navrhl již ve svém podání ze dne 14. 12. 2022, učiněném ve správním řízení vůči správnímu orgánu prvního stupně. To sice nezbavovalo žalovaného povinnosti se tímto důkazním návrhem také zabývat, jak však správně poukázal krajský soud ve shora zmíněné pasáži napadeného rozsudku, tento důkaz, stejně jako i výsledky policistů, by nemohl na posouzení věci ničeho změnit s ohledem na skutkové okolnosti případu a na skutek, který byl předmětem posouzení a který byl stěžovateli kladen za vinu. Jinými slovy, případné nevypořádání se s tímto důkazním návrhem ze strany žalovaného tak nemohlo založit nezákonnost napadeného rozhodnutí.

[35] Správní orgány tedy při zjišťování skutkového stavu nikterak nepochybily a krajský soud, který dokazování dále doplnil, na jejich skutkových závěrech ani po doplněném dokazování neshledal žádné nedostatky, které by mohly ovlivnit závěry, k nimž správní orgány dospěly. Jelikož i Nejvyšší správní soud má za to, že skutkový stav věci byl zjištěn

dostatečně a bez důvodných pochybností, uzavírá, že ani tato stížnostní argumentace přijatelnost kasační stížnosti nezakládá.

[36] Přijatelnost kasační stížnosti konečně nemohou založit ani stěžovatelova tvrzení o tom, že krajský soud nesprávně posoudil bezpečnost a vhodnost jím provedeného předjížděcího manévru a otázku zavinění řidiče protijedoucího vozidla Citroen v důsledku jeho nepřiměřené rychlosti.

[37] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 3. 8. 2016, č. j. 4 As 143/2016-29 vyslovil, že subjektivní dojem o bezpečnosti předjíždění není dostačující pro závěr o nevině řidiče. K problematice bezpečného předjíždění ve smyslu § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu se Nejvyšší správní soud dále vyjádřil i v rozsudku ze dne 19. 8. 2011, č. j. 2 As 106/2010-147, podle něž *„ustanovení § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu je proto třeba vykládat tak, že řidič nesmí zahájit předjížděcí manévr, pokud je z konkrétní situace v provozu na pozemní komunikaci zřejmé, že by svým manévrem ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné – rozuměj všechny ostatní v úvahu přicházející – účastníky provozu na pozemních komunikacích. Pro tento výklad svědčí i vymezení pojmu účastníka provozu na pozemních komunikacích, kterým se podle § 2 písm. a) zákona o silničním provozu pro účely tohoto zákona rozumí každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích. Doplnění slova „jiní“ v § 17 odst. 5 písm. c) zákona značí pouze a jen to, že pro účely tohoto ustanovení jsou z obecné kategorie účastníků provozu na pozemních komunikacích podle § 2 písm. a) téhož zákona vyňati protijedoucí řidiči, neboť vůči nim jsou kladeny zvýšené povinnosti - řidič nesmí začít předjíždět, pokud by je svým manévrem byl i jen omezil, zatímco ve vztahu k ostatním účastníkům provozu na pozemních komunikacích nesmí řidič začít předjíždět, jen pokud by je ohrozil.“*

[38] Krajský soud věc posoudil v souladu s výše uvedenou judikaturou. Z provedených důkazů měl za prokázané, že stěžovatel začal předjíždět na rovném stoupavém úseku zakončeném levotočivou zatáčkou, ze které v průběhu předjíždění vyjelo protijedoucí vozidlo Citroen. To brzdilo až do zastavení tak, aby stěžovateli umožnilo předjížděcí manévr dokončit. K dokončení tohoto manévru došlo těsně před koncem přerušované čáry, na kterou navazovala čára plná a zatáčka. Do tohoto protijedoucího vozidla následně zezadu narazilo osobní vozidlo VW. I sám stěžovatel přiznal, že řidič protijedoucího vozidla Citroen musel zpomalit. Krajský soud tedy nepochybil, dospěl-li k závěru, že stěžovatelův subjektivní dojem o bezpečnosti předjíždění není pro závěr o spáchání posuzovaného přestupku relevantní a že tento dojem byl navíc chybný. Stěžovatel při předjíždění omezil řidiče protijedoucího vozidla Citroen tak, že tento nejprve musel jízdu zpomalit a následně zcela zastavit, protože stěžovatel by bez toho nebyl schopen dokončit předjíždění, aniž by došlo k interakci s protijedoucím vozidlem a ohrozil i ostatní řidiče, konkrétně řidiče předjížděného vozidla Mercedes. Ve smyslu výše citovaných judikатурních závěrů tudíž stěžovatel neměl vůbec začít předjíždět. Z tohoto důvodu jsou zcela bezpředmětné dílčí námitky stěžovatele, že krajský soud vystavěl své závěry pouze na konečné fázi předjíždění, že předjížděcí manévr zahájil na zcela bezpečném místě, které zná a že názor krajského soudu o bezvýznamnosti dopravní nehody pro posouzení přestupkového jednání je vadný.

pokračování

[39] Považoval-li stěžovatel za pochybení krajského soudu i to, že ve své argumentaci odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 77/2008-50, který je nepřiléhavý pro skutkové a právní odlišnosti s nynější věcí, Nejvyšší správní soud k této námitce dodává, že krajský soud se tohoto rozsudku dovolal na podporu své argumentace o tom, že ani v souzené věci (stejně jako v odkazovaném rozsudku) není předpokladem pro naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 7 zákona o silničním provozu způsobení dopravní nehody. Ve zmíněném rozsudku Nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl, že *„skutečnost, že došlo rovněž k dopravní nehodě, je sice skutečností důležitou, nikoli však rozhodnou z hlediska uznání viny žalobkyně ze spáchání výše uvedeného přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Jiná situace by samozřejmě byla, pokud by způsobení dopravní nehody bylo předpokladem naplnění dané skutkové podstaty, jež představuje zákonný typ správněprávního deliktu (něco jako „šablonu“ či jeho model) umožňující právní posouzení konkrétního skutkového děje. K závěru o vině pachatele je totiž potřebný čin konkrétně pro společnost nebezpečný, odpovídající znakům (určité) skutkové podstaty neboli tzv. naplnění skutkové podstaty správního deliktu. V souzené věci však dopravní nehoda předpokladem naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 7. zákona o přestupcích v návaznosti na shora citovaná ustanovení zákona o silničním provozu nebyla.“*

[40] Kromě toho již dříve Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 8. 2016, č. j. 4 As 143/2016-29, vyslovil, že *„k závěru o spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 zákona o silničním provozu postačuje, pokud řidič vozidla ohrozí jiného účastníka silničního provozu. K závěru o vině tedy není nezbytné, aby došlo ke vzniku škody, ale stačí, je-li jiný účastník silničního provozu ohrožen. Podle Nejvyššího správního soudu jsou tedy úvahy stěžovatele o tom, zda poškozený mohl zabránit vzniku škody, pro závěry o jeho vině nevýznamné, neboť stěžovatel byl uznán vinným ze spáchání přestupku již za samotné ohrožení poškozeného. Otázka, zda poškozený reagoval přiměřeně či nepřiměřeně na jednání stěžovatele, nemá vliv na závěr, že stěžovatel ohrozil další účastníky silničního provozu.“*

[41] Krajský soud se tedy ani v právním posouzení věci nikterak neodchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, která se již obdobnými otázkami, jež nastolil stěžovatel v souzené věci, zabývala. Z ní vyplývá, že pro naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 7 zákona o silničním provozu není relevantní případná následná dopravní nehoda (zde mezi protijedoucím vozidlem Citroen a za ním jedoucím osobním vozidlem VW), protože k porušení § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu stačí, pokud řidič při předjíždění ohrozí nebo omezí protijedoucí řidiče nebo ohrozí jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích. Jinými slovy, dopravní nehoda znakem skutkové podstaty uvedeného přestupku není.

[42] Zcela bez významu je s ohledem na právě uvedené rovněž stěžovatelem namítané zavinění řidiče protijedoucího vozidla v důsledku jeho nepřiměřené rychlosti, neboť to v nyní projednávané věci nemá vliv na závěr o porušení stěžovatelových povinností vyplývajících z § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu (omezení nebo ohrožení protijedoucího vozidla a ohrožení ostatních účastníků silničního provozu). I přesto se však

krajský soud i tvrzenou nepřiměřenou rychlostí protijedoucího vozidla zabýval v odst. 32. a 33. napadeného rozsudku a ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že uvedenému tvrzení nic nenasvědčuje. Pokud by řidič protijedoucího vozidla jel nepřiměřenou rychlostí, nebyl by schopen zastavit tak, aby zabránil střetu s vozidlem stěžovatele s ohledem na to, že v daný čas mrholilo (což není sporné), tedy brzdná dráha se v takovém případě prodlužuje. Nebylo proto ani nutné přihlídnout k principu omezené důvěry v dopravě, protože po stěžovateli nebylo požadováno, aby předpokládal možné porušení pravidel silničního provozu řidičem protijedoucího vozidla.

[43] Odvolává-li se v tomto ohledu stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2008, č. j. 5 As 32/2008-51, je třeba připomenout, že princip omezené důvěry v dopravě znamenající, že řidič při provozu na pozemních komunikacích může spoléhat na to, že ostatní účastníci budou dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích, pokud z konkrétních okolností nevyplývá opak, nebyl v daném věci ignorován. Avšak jak již výše uvedeno, z ničeho nevyplývá, že by ze strany ostatních účastníků silničního provozu, zejména ze strany řidiče protijedoucího vozidla Citroen, v daném případě k porušení těchto pravidel došlo. Stěžovatel měl a mohl předpokládat, že v místě předjíždění ze zatačky, za kterou objektivně nemohl vidět, může vyjet protijedoucí vozidlo, které může jet povolenou rychlostí.

[44] Krajský soud tedy věc posoudil v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a nedopustil se hrubého pochybení při výkladu hmotného práva, dospěl-li k ve shodě se správními orgány k závěru o naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 7 zákona o silničním provozu ve spojení s § 17 odst. 5 písm. c) téhož zákona. Nepochybil ani v tom, že neprovedl stěžovatelem navržené důkazy, neboť ty směřovaly k tvrzení o nepřiměřené rychlosti řidiče protijedoucího vozidla, kterému nic nenasvědčovalo. Tato otázka přitom nebyla pro dovození stěžovatelovy odpovědnosti za uvedený přestupek právně významná.

[45] Jedná-li se o blíže nerozvedenou námitku o tom, že krajský soud rozšířil výklad hmotněprávních povinností nad rámec zákona či o obecnou argumentaci o druzích výkladu právních norem, Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že se jimi blíže nezabýval, neboť postrádají dostatečný stupeň konkretizace. Stěžovatel je neuvedl do kontextu s žádným skutkovým tvrzením či výkladem pro posouzení věci relevantní právní otázky. Nejedná se tak o řádně formulovanou kasační námitku.

VI.

[46] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu předpokladů její přijatelnosti vyplývajících z usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39. Odmítl ji tedy jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[47] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu kasačního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu jeho nákladů.

pokračování

Procesně úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. května 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu